

2018-08-22

Sid 1 (3)

Dnr

Socialnämnden

Förslag till kostnadsreduceringsåtgärder för att anpassa Socialtjänst Gävles verksamhet till budget

Ärendebeskrivning

Socialnämndens delårsbokslut indikerar ett kraftigt underskott i ekonomin för år 2018 och framåt. Åtgärder behöver därför vidtas för att minimera det prognostiserade underskottet. Kommunstyrelsen har efter delårsbokslutet beslutat om förstärkning av Socialnämndens budget, trots detta bedömer förvaltningen att kostnadsreducerande åtgärder (alt ökade intäkter) behöver vidtas motsvarande ca 30 mnkr.

Åtgärderna kan dels vara sådana som förvaltningen beslutar om, dels sådana som bör beslutas av Socialnämnden när de är verksamhetsförändrande eller av principiell karaktär. Muntlig dialog har förts mellan nämnden och förvaltningsledningen om möjliga åtgärder. Förvaltningschefen lägger bl.a. utifrån denna dialog nedanstående förslag till åtgärder som bör beslutas av nämnden. Dessutom redovisas beslut som fattats av förvaltningschefen om förändringar av verkställighetskaraktär som ska genomföras. Ärendet har även beretts i förvaltningens ledningsgrupp.

Förvaltningens ambition har varit att hellre räkna för lågt än för högt på bedömda ekonomiska effekter av föreslagna eller beslutade åtgärder. Dock är det flera osäkerhetsfaktorer som kommer att påverka hur det faktiska utfallet blir.

Förslag till åtgärder som bör beslutas av Socialnämnden

Anamma möjligheten att söka statsbidrag för ungdomar enligt den sk ”nya gymnasielagen”.

Beräknad ekonomisk effekt ca 8,7 mnkr.

Riksdagen har den 7 juni 2018 beslutat om en ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ungdomar som kommit som ensamkommande barn, och som har drabbats av lång handläggningstid. Det som ibland kallas ”gymnasielagen” då personen som har fått eller skulle få ett beslut om utvisning, under vissa förutsättningar kan få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå. Reglerna började gälla från den 1 juli 2018.

Ett observandum är att Migrationsverket (MIV) avvaktar med bifallsbeslut i ärenden där den nya gymnasielagen har återopats. Detta efter att två migrationsdomstolar har bedömt att det inte går att tillämpa lagstiftningen i den del som avser sänkt beviskrav för identitet. MIV har meddelat att bifallsbeslut inte ska fattas förrän rättslig vägledning finns från Migrationsöverdomstolen.

Den nationella bedömningen är att ca 9200 individer kan komma att omfattas av de nya reglerna. Av dessa är ca 5 300 registrerade i eget boende, sannolikt hos vänner eller familjer som tagit emot dem. Enligt MIV finns det 71 ungdomar som kan vara aktuella i Gävle, enligt detta riksdagsbeslut. Om andelen i eget boende är lika som den nationella fördelningen, skulle det röra sig om drygt 40 av de 71 individerna i Gävle som idag på något sätt har ordnat eget boende.

Kommunen kan erhålla stadsbidrag för dessa ungdomar. Bidraget är dels en initial schablonersättning på 133 200 kr per individ, avseende i huvudsak kostnader kopplade till skolgång. Därutöver en dygnsersättning på 750 kronor per individ. En del av detta statsbidrag bör användas för att ge stöd till enskilda eller organisationer som erbjuder boende för berörda ungdomar.

Beräknad ekonomisk effekt av statsbidraget är en nettointäkt på ca 8,7 mnkr. Beräkningen redovisas i bilaga 1.

Förslaget bedöms inte innebära några negativa effekter för enskilda ungdomar eller för anställd personal.

Socialnämnden föreslås ge förvaltningen i uppdrag att inventera vilka individer som bidrag kan sökas för. Sannolikt kommer beslut från MIV om bidrag att avvaktas till Migrationsöverdomstolen prövat den nya lagstiftningen.

Om det visar sig att MIV inte kommer att bevilja uppehållstillstånd enligt den nya ”gymnasielagen” efter avgörande av Migrationsöverdomstolen, kommer förvaltningen att behöva återkomma med andra förslag eller beslut som ger en effekt på knappt 9 mnkr. Enligt uppgift i media bedömer Migrationsöverdomstolen att de kommer att fatta beslut i slutet av september.

Nya avgifter för tillstånd till tobaksförsäljning

En ny lag som träder ikraft den 1 januari 2019 innebär att all verksamhet som säljer tobak kommer att behöva få tillstånd för detta av kommunen. Försäljaren skall genomgå en liknande utredning som vid alkoholtillstånd, och kommunen har att fatta beslut om att bevilja eller avslå sådant tillstånd. Detta gäller även de som idag säljer tobak.

Socialnämnden behöver därför ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till avgift för denna tillståndshantering. Sådana avgifter skall slutgiltigt fastställas av kommunfullmäktige.

Åtgärder som nämnden tidigare under året tagit beslut om

Nämnden beslutade i april att slå samman de två boendena för ensamkommande barn, Sesam Östra och Sesam Södra, till ett gemensamt boende. Det innebär att antalet platser reduceras från 34 till 11 platser. Beslutet i april innefattade en målsättning att sammanslagningen skulle kunna genomföras fr.o.m. 1 oktober. En succesiv anpassning är påbörjad. Beräknad kostnadsreducering vid uppnådd helårseffekt är ca 16 mnkr.

Åtgärder som förvaltningen tagit beslut om

Förvaltningen har beslutat om åtgärder till en beräknad effekt av 13 mnkr. Detta redovisas i bilaga 2.

Sammanfattande ekonomisk effekt av föreslagna och beslutade åtgärder

Sammantaget beräknas ovan föreslagna och av förvaltningen beslutade åtgärder sänka förvaltningens kostnader med drygt 19 mnkr. I detta beloppet är inte medräknat den kostnadsreducering på ca 16 mnkr som nämnden beslutade om i april. Observera att samtliga dessa kostnader avser när åtgärderna har fått full helårseffekt.

Förvaltningen behöver återkomma med förslag på ytterligare ca 11 mnkr i kostnadsreduceringar, för att totalt sett uppnå en bedömd effekt på ca 30 mnkr. Förslag på ytterligare 9 mnkr i kostnadsreducering kommer att redovisas för nämnden i september.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

Att ge förvaltningen i uppdrag att söka statsbidrag för de ensamkommande ungdomar som får uppehållstillstånd enligt den nya "gymnasielagen", samt teckna de överenskommelser som krävs med organisationer som förmedlar boende för ungdomar i behov av detta, samt

Att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till avgift för kommunens tillståndshantering enligt "lag om tobak och liknande produkter", samt att förslag till avgifter skall presenteras för nämnden senast på dess sammanträde i september.

Mats Collin
Förvaltningschef

Bilagor:

1. Beräkning av kostnadsreduceringseffekter
2. Förvaltningens beslutade kostnadsreduceringsåtgärder.